

Katselmustaulukko

Sisällys

Katselmustaulukko.....	1
Ohjeita.....	3
Minimikriteerit: Kirkon ympäristödiplomi (luku 2)	4
Pisteet: Kirkon ympäristödiplomi (luku 2)	7
Tavoitteet ja suunnitelmat: Kirkon ympäristödiplomi (luku 2).....	8
Minimikriteerit: Toiminta ja talous (luku 3)	9
Pisteet: Toiminta ja talous (luku 3)	10
Tavoitteet ja suunnitelmat: Toiminta ja talous (luku 3).....	13
Minimikriteerit: Ympäristökasvatus (luku 4).....	14
Pisteet: Ympäristökasvatus (luku 4)	15
Tavoitteet ja suunnitelmat: Ympäristökasvatus (luku 4).....	19
Minimikriteerit: Jätehuolto ja kiertotalous (luku 5).....	20
Pisteet: Jätehuolto ja kiertotalous (luku 5).....	21
Tavoitteet ja suunnitelmat: Jätehuolto ja kiertotalous (luku 5).....	23
Minimikriteerit: Ruoka ja keittiöt (luku 6)	24
Pisteet: Ruoka ja keittiöt (luku 6)	25
Tavoitteet ja suunnitelmat: Ruoka ja keittiöt (luku 6).....	28
Minimikriteerit: Energia, kiinteistöt ja kiinteistönhoito (luku 7)	29
Pisteet: Energia, kiinteistöt ja kiinteistönhoito (luku 7).....	30
Tavoitteet ja suunnitelmat: Energia, kiinteistöt ja kiinteistönhoito (luku 7)	33
Minimikriteerit: Hautausmaat ja viheralueet (luku 8)	34
Pisteet: Hautausmaat ja viheralueet (luku 8)	35
Tavoitteet ja suunnitelmat: Hautausmaat ja viheralueet (luku 8).....	40
Minimikriteerit: Metsät ja muut luonnonalueet (luku 9).....	41
Pisteet: Metsät ja muut luonnonalueet (luku 9).....	42
Tavoitteet ja suunnitelmat: Metsät ja muut luonnonalueet (luku 9).....	46
Minimikriteerit: Liikenne (luku 10).....	47
Pisteet: Liikenne (luku 10).....	48
Tavoitteet ja suunnitelmat: Liikenne (luku 10).....	50

KIRKON
YMPÄRISTÖ-
DIPLOMI

Ohjeita

Katselmustaulukko on Kirkon ympäristödiplomin käsikirjan liite. Käsikirjan verkkoversion osoite on evl.fi/ymparistodiplomi. Diplomiin vaadittavat minimikriteerit ja pistemäärät lisätietoineen kirjataan katselmustaulukkoon. Kun taulukko on täytetty, siitä muodostuu valmis katselmusraportti.

Taulukko on laaja, eikä sitä varmastikaan täytetä yhdeltä istumalta. Tietojen syöttämiseen voi osallistua myös useampi kuin yksi ihminen. Ympäristödiplomin hakuprosessiin osallistuvien kannattaa tehdä esimerkiksi oma Teams-ryhmä tai järjestäytyä muulla itselleen sopivalla tavalla.

Tallenna taulukko Teamsiin tai jaa se muulla sopivalla tavalla henkilöille, jotka osallistuvat taulukon täyttämiseen. Jos Teamsin käyttö ei ole mahdollista, taulukko kannattaa jakaa esimerkiksi yhteiskäyttöisenä OneDrive-tiedostona siten, että jokainen voi täyttää omaa työalaansa koskevat toimenpiteet, ja muut hakuprosessiin osallistuvat henkilöt näkevät toistensa vastaukset.

Kun diplomia hakee seurakuntayhtymä, johon kuuluu useita seurakuntia, kaikkien seurakuntien ei tarvitse täyttää kaikkia kohtia. Yhtymässä on hyvä keskustella, mitkä taulukon osiot täytetään yhtymän tasolla ja mitkä kuuluvat kaikkien täytettäväksi. Taulukon täyttämistä koordinoi seurakuntayhtymän ympäristövastaava.

Asiakirja on suojattu. Avaa tiedosto Word-työpöytäsovelluksessa, jotta pääset täyttämään taulukkoa.

Minimikriteerit: Kun minimikriteeri on täytetty, klikkaa rasti ruutuun sarakkeessa Toteutettu. Tällöin Tavoiteaikataulu-sarakkeeseen ei tarvitse kirjoittaa päivämäärää. Anna päivämäärä vain, jos toimenpide on vielä toteuttamatta. Niissä kohdissa, joissa pyydetään kirjoittamaan jotain, kirjoita vastaus sille varattuun kohtaan.

Pisteet: Valitse pistemäärä alasvetovalikosta Seurakunnan pisteet -sarakeessa. Kirjoita kysyttäessä perustelut pisteille tai kerro lyhyesti toimenpiteistä. Taulukko ei laske pisteitä automaattisesti yhteen. Merkitse yhteis-pistemäärä kunkin luvun loppuun. Ympäristödiplomin myöntämistä varten vaaditaan vähintään 100 pistettä. [Käsikirjasta löydät ohjeita pistemäärien arvioimiseen.](#)

Tavoitteet ja suunnitelmat: Kunkin osion lopussa on tilaa seurakunnan omien tavoitteiden ja suunnitelmien kirjaamiselle. Tämän kohdan täyttäminen katselmustaulukossa on vapaaehtoista, mutta se auttaa ympäristöohjelman laatimisessa. Seurakunta voi hyödyntää taulukkoon kirjattuja tietoja laatiessaan ympäristöohjelmaa tulevaisuuden diplomikaudeksi.

Liitteet: Tässä taulukossa ei ole toimintoa liitetiedoston liittämiseen. Liite-sarakkeen tarkoitus on muistuttaa, mitä valmiin ympäristöraportin liitteeksi tarvitaan. Liitetiedostoja kannattaa koota esimerkiksi Teams-kansioon sitä mukaa kuin ne ovat valmiina. Kaikissa kohdissa liite ei ole pakollinen, vaan toimenpiteet voi vaihtoehtoisesti kuvailla tekstikentässä.

Käsikirjassa ja tässä taulukossa käytetään termiä "seurakunta", kun tarkoitetaan seurakuntaa tai seurakuntayhtymää. Termillä "kirkkoneuvosto" tarkoitetaan sekä kirkkoneuvostoa että yhteistä kirkkoneuvostoa. Yhtymissä diplomin hakemiseen vaaditaan, että ainakin puolet seurakuntaneuvostoista on päättänyt seurakunnan lähtemisestä mukaan.

Haluatko kysyä jotain Kirkon ympäristödiplomista? Ota yhteyttä. Jos sinulla on Teamsin, Wordin tai muiden järjestelmien/ohjelmistojen käyttöön liittyviä kysymyksiä, käännäthän seurakuntasi IT-tuen puoleen.

Versiotiedot

Tiedosto on päivitetty 29.7.2021.

- Kohdassa 6.7 lisätty sana "aina" vegaaniruokaa koskevaan pisteytysohjeeseen.
- Kohdassa 6.10 vaihdettu sana "eettisyyden" muotoon "vastuullisuuden".

Tiedosto on päivitetty 20.1.2021.

- Taulukoiden ALT-tekstit korjattu
- Osa pisteytystaulukon tekstikentistä ei aikaisemmassa versiossa ollut muokattavissa. Tämä korjattu.

Minimikriteerit: Kirkon ympäristödiplomi (luku 2)

Minimi	Liite	Tavoite- aikataulu	Toteutettu
<u>2.1 Kirkon oma ympäristöjärjestelmä</u> Ensimmäisellä hakukerralla kirjataan lyhyesti, miten ympäristötyö sai alkunsa seurakunnassa. Seuraavilla hakukerroilla arvioidaan ja kirjataan, miten ympäristötyö on edistynyt seurakunnassa viimeisimmän diplomikauden aikana. Minimikriteeri. Kirjoita vastaus alle.	Liitettä ei vaadita	Kirjoita päivämäärä	☒
Ympäristötyötä on seurakunnassa tehty useamman vuoden ajan työntekijöiden toimesta. Ympäristödiplomin hakeminen tullut ajankohtaiseksi.			
<u>2.2 Johdon sitoutuminen</u> Liitä mukaan kirkkoneuvoston tai seurakuntaneuvoston päätös diplomin hakemisesta. Yhtymässä diplomin hakemiseen vaaditaan, että ainakin puolet seurakuntaneuvostoista on päättänyt seurakunnan lähtemisestä mukaan. Minimikriteeri.	Päätös diplomin hakemisesta	Kirjoita päivämäärä	☒
<u>2.3 Ympäristödiplomikoulutus</u> Seurakunnan työntekijät ja luottamushenkilöt perehdytetään ympäristödiplomin sisältöihin ja vaatimuksiin. Minimikriteeri. Kirjoita alle, miten perehdytys on hoidettu tai aiotaan hoitaa.	Liitettä ei vaadita	Kirjoita päivämäärä	☒
Kirkkoneuvostossa esittely ympäristödiplomista ja ympäristöohjelmasta Ympäristödiplomin käsikirjan sähköinen versio jaettu työntekijöille			
<u>2.4 Hiilineutraali kirkko 2030</u> Hiilineutraali kirkko 2030 -strategia sisältyy seurakunnan ympäristökatselmukseen ja -ohjelmaan. Minimikriteeri. <u>Kirkon ympäristödiplomin käsikirjassa</u> esitetyt toimet tukevat kirkon energia- ja ilmastostrategian toteutumista ja täydentävät sitä huomioiden myös muut ympäristöasiat. Hiilineutraaliuteen tähtäävistä toimista saa pisteitä kohdassa <u>3.7 Hiilineutraalius ja päästöjen kompensointi</u>.	Liitettä ei vaadita	Kirjoita päivämäärä	☒
<u>2.5 Ympäristövastaava</u> Kirkkoneuvosto nimeää ympäristövastaavan tai useamman ja päättää hänen/heidän työnkuvastaan. Minimikriteeri. Kirjoita alle ympäristövastaavan nimi ja työnkuva lyhyesti. Vaihtoehtoisesti voit liittää kirkkoneuvoston päätöksen ympäristövastaavan nimeämisestä.	Päätös ympäristövastaavan nimeämisestä	Kirjoita päivämäärä	☒

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
<u>2.6 Ympäristötyöryhmä</u> Kirkkoneuvosto nimeää ympäristötyöryhmän /-toimikunnan ja päättää sen tehtävistä. Valtuusto päättää ympäristötyölle osoitettavasta määrärahasta ja muista resursseista. Minimikriteeri.	Päätös ympäristötyöryhmästä	Kirjoita päivämäärä	☒
<u>2.7 Ympäristökatselmus</u> Seurakunta laatii ympäristökatselmuksen tai se laaditaan paikallisseurakunnissa erikseen. Katselmuksen voi myös tehdä yhdessä toisen tai useamman seurakunnan kanssa esimerkiksi rovastikunnittain. Täyttämällä tämän taulukon saat hyvän ympäristökatselmusraportin. Minimikriteeri.	Liitettä ei vaadita	31.8.2026	☐
<u>2.8 Pisteet ja taulukointi</u> Seurakunta pisteyttää toimenpiteet tässä taulukossa niiden vaikuttavuuden mukaan. Mitä laajempi ympäristökysymys ja/tai mitä useampaa henkilöä se koskee, sitä enemmän pisteitä. Minimikriteeri.	Liitettä ei vaadita	31.8.2026	☒
<u>2.9 Ympäristöohjelma</u> Ympäristökatselmuksen pohjalta laaditaan ympäristöohjelma, johon kirjataan toimenpiteet, aikataulut ja vastuuhenkilöt. Tavoitteena on, että jokaiselta työalalta on jokin konkreettinen tavoite kirjattuna. Seurakunnan eri toiminnoille annetaan mahdollisuus kommentoida ympäristöohjelmaluonnosta. Minimikriteeri. Kirjoita alle, mitkä toiminnot ovat kommentoineet ympäristöohjelmaa.	Ympäristöohjelma	31.8.2026	☒
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
<u>2.10 Ympäristöohjelman seuranta</u> Ympäristöohjelman toteuttamisesta raportoidaan vuosittain joko seurakunnan toimintakertomuksessa, ympäristötyöryhmän toimintakertomuksessa tai muulla sovitulla tavalla. Ensimmäisellä diplomien hakukerralla riittää, että raportointitavasta on sovittu. Minimikriteeri. Kirjoita alle, miten ympäristöohjelman toteutumisesta raportoidaan. Voit myös lisätä nämä raportit liitteeksi.	Raportit ympäristöohjelman toteutumisesta	Kirjoita päivämäärä	☒

Ympäristövastaava tekee vuosittain raportin ympäristöohjelman toteutumisesta			
2.11 Auditointi Kun ympäristökatselmus on tehty ja ympäristöohjelma hyväksytty kirkkoneuvostossa, seurakunta pyytää ympäristöjärjestelmän auditointia hiippakunnan tuomiokapitulilta. • Auditoinnin pyytäminen tuomiokapitulilta • Auditoinnin pyytämien lisäselvitysten ja tarvittavien muutosten tekeminen • Auditointipäivän ohjelman laatiminen, tarvittavien resurssien varaaminen ja henkilöiden kutsuminen • Seurakunnan ympäristöjärjestelmän auditoinnin järjestäminen Minimikriteeri.	Liitettä ei vaadita	Kirjoita päivämäärä	☐
2.12 Diplomin uusiminen Diplomin uusimisen valmistelu. Kirjaa alle lyhyt selvitys edellisen ympäristöohjelman toteutumisesta ja suunnitelma korjaavista toimenpiteistä, vastuuhenkilöistä ja aikataulusta. Voit myös toimittaa selvityksen liitteenä. Minimikriteeri, ei kuitenkaan ensimmäisellä hakukerralla.	Selvitys ympäristöohjelman toteutumisesta ja jatkosuunnitelma	Kirjoita päivämäärä	☐
Ensimmäinen hakukerta			

Pisteet: Kirkon ympäristödiplomi (luku 2)

Toimenpide	Liite	Srk:n pisteet	Auditoijan pisteet
<u>2.13 Oma väliauditointi</u> Ympäristöjärjestelmän väliauditointi on toteutettu diplomi- kauden puolessa välissä. Laajuuden mukaan 2–10 pistettä. Tästä kohdasta ei saa pisteitä ensimmäisellä hakukerralla.	Väliauditointi- raportti	0	Auditoija täyttää.
<u>2.14 Viestintä</u> Seurakunta viestii ympäristöasioistaan laajasti. Seurakunnalla on ympäristöviestintäsuunnitelma, 2 pistettä. Luettele kaikki viestintäkanavat, joissa ympäristöasioista viestitään säännöllisesti, 1 piste/viestintäkanava. Enintään 10 pistettä. Huomaa, että viestintä on myös kaikkien yhteinen tehtävä ja osa ympäristötyötä. Siksi siitä saa pisteitä myös monissa muissa luvuissa. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Ympäristöviestintä- suunnitelma	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
<u>2.15 Muut toimenpiteet</u> Mitä muita ympäristötoimenpiteitä on tehty? Vaikuttavuuden ja laajuuden mukaan 1–5 pistettä.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
		Seurakunnan pisteet yht.	Auditoijan pisteet yht.
		0	Auditoija täyttää.

Tavoitteet ja suunnitelmat: Kirkon ympäristödiplomi (luku 2)

Tähän voi kirjata työalojen tavoitteita ja suunnitelmia tulevalle diplomikaudelle. Nämä asiat kannattaa ottaa huomioon ympäristöohjelmassa.

Ympäristöviestintäsuunnitelman/ohjeistuksen laatiminen

Minimikriteerit: Toiminta ja talous (luku 3)

Minimi	Liite	Tavoite- aikataulu	Toteutettu
<u>3.1 Toiminta- ja taloussuunnitelma</u> Liitä tähän seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelmasta ne osat, joissa mainitaan ympäristötyö ja sen tavoitteet. Vaihtoehtoisesti liitä tähän ympäristötyön vuosisuunnitelma. Minimikriteeri.	Ympäristötyön vuosisuunnitelma tai ote toiminta- ja taloussuunnitelmasta Strategiassa maininta + uuteen toimintasuunnitelmaan, ympäristödiplomin hankkiminen on vuoden 2026 toimintasuunnitelmassa	Kirjoita päivämäärä	☒
<u>3.2 Toimintakertomus</u> Toimintakertomuksessa tai erillisessä ympäristöraportissa raportoidaan vuosittain ympäristöasioiden ja ympäristöohjelman toteutumisesta. Liitä tähän toimintakertomus tai ympäristöraportti. Minimikriteeri.	Toimintakertomus tai erillinen ympäristöraportti raportti ympäristödiplomin tekoprosessista (ympäristövastaava)	Kirjoita päivämäärä	☒

Pisteet: Toiminta ja talous (luku 3)

Toimenpide	Liite	Srk:n pisteet	Auditoijan pisteet
<u>3.3 Hankintaohjeet ja -koulutus</u> Liitä tähän hankintaohje. Hankintaohjeessa huomioidaan hankintojen vastuullisuustekijät, ja seurakunta on kouluttanut työntekijöitä hankintojen ympäristökriteerien käytössä. 5 pistettä.	Hankintaohje	0	Auditoija täyttää.
<u>3.4 Ympäristömerkityt tuotteet ja ympäristösertifikaatit</u> Mitä ympäristömerkittyjä tuotteita seurakunta käyttää ja hankkii säännöllisesti? <u>Avaa luettelo ympäristömerkeistä ja -sertifikaateista.</u> • Yli 5 tuotetta – 2 pistettä • Yli 10 tuotetta – 3 pistettä • Yli 15 tuotetta – 4 pistettä • Yli 20 tuotetta – 5 pistettä Huomaa, että Reilun kaupan tuotteista ja luomutuotteista saa pisteitä vain osiossa <u>Ruoka ja keittiöt</u> ja ekoenergiasta osiossa <u>Energia, kiinteistöt ja kiinteistönhoito</u> . Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.		2	Auditoija täyttää.
Kopiopaperissa Nordic Swan ecolabel ja FSC -merkinnät Pesuaineissa ympäristömerkki (valmistettu suomessa) Elintarvikkeissa joutsenlippu sekä ilmasto&luonto -merkintä Led-lamput Ilmansuodattimet avainlipputuotteita Lecamurske M1-luokitus ja EPD-ympäristöseloste WC-paperit PEFC, joutsenmerkki ja EU-ecolabel			
<u>3.5 Uusio- ja kierrätystuotteet</u> Seurakunta hankkii uusio- ja kierrätystuotteita aina kun mahdollista. 1 piste/tuoteryhmä, enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä tuotteita on hankittu.		2	Auditoija täyttää.
Työpöydät toimistossa Askartelumateriaalit kierrätysmateriaalista			
<u>3.6 Vastuullinen sijoittaminen</u> Seurakunta on laatinut itselleen vastuullisen sijoittamisen strategian tai ohjeistuksen. 5 pistettä.	Vastuullisen sijoittamisen strategia/ohjeistus	5	Auditoija täyttää.

3.7 Hiilineutraalius ja päästöjen kompensointi Seurakunta tavoittelee hiilineutraaliutta vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä ja kompensoimalla ilmastopäästöjä. <u>Toimenpiteet on kuvailtu tarkemmin käsikirjassa.</u> Seurakunta on laskenut hiilidioksidipäästöjensä suuruuden. Kirjaa alle seurakunnan hiilijalanjälki. 5–10 pistettä. Seurakunta on tehnyt suunnitelman kohti hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä. 10 pistettä. Seurakunta on hankkinut päästövähennyksiä kompensoimaan hiilidioksidipäästöjään. 1–5 pistettä. Seurakunta on hiilineutraali tai hiilinegatiivinen. 40 pistettä. Yhteensä enintään 40 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Suunnitelma kohti hiilineutraaliutta	Täytä tähän pisteet.	Auditoija täyttää.
Selvitetään, Elina			
3.8 Lähetystyö ja kansainvälinen diakonia Laske lähetystyöhön ja kansainväliseen diakoniaan ohjatut varat sekä vapaaehtoisesti kerätyt avustusvarat suhteessa ulkoisiin toimintakuluihin. Jos lähetystyön ja kansainvälisen diakonian osuus on yli 1 prosenttia, siitä saa pisteitä seuraavasti: • 1 % tai sen yli – 2 pistettä • 2 % tai sen yli – 4 pistettä • 3 % tai enemmän – 6 pistettä	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
3.9 Muut toimenpiteet Mitä muita toimintaan ja talouteen liittyviä ympäristötoimenpiteitä on tehty? 1–3 pistettä/toimenpide, enintään 5 pistettä. Toimintaan ja talouteen liittyvästä viestinnästä saa 1–5 pistettä. Vaikuttavuuden ja laajuuden mukaan yhteensä 1–10 pistettä.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Vähennetty lehdissä tehtävää viestintää ja panostettu sosiaalisessa mediassa ja omilla verkkosivuilla tapahtuvaa viestintää Kokouksien esityslistat toimitetaan sähköisesti mahdollisuuksien mukaan			

Seurakunnan pisteet yht.	Auditoijan pisteet yht.
11	Auditoija täyttää.

Tavoitteet ja suunnitelmat: Toiminta ja talous (luku 3)

Tähän voi kirjata työalojen tavoitteita ja suunnitelmia tulevalle diplomikaudelle. Nämä asiat kannattaa ottaa huomioon ympäristöohjelmassa.

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

Kuljetusyhtiöiden kilpailutus ekologisuus ja taloudellisuus huomioiden

Minimikriteerit: Ympäristökasvatus (luku 4)

Minimi	Liite	Tavoite- aikataulu	Toteutettu
<u>4.1 Ympäristökasvatussuunnitelma</u> Seurakunta on laatinut ympäristökasvatussuunnitelman. Seurakuntayhtymässä sellainen tulee olla vähintään puolella seurakunnista. Minimikriteeri.	Liite	31.8.2026	☒
<u>4.2 Jumalanpalveluselämä</u> Seurakunnassa vietetään luomakunnan sunnuntaita. Ympäristökasvatuksen sisällöt ovat esillä jumalanpalvelus- elämässä. Minimikriteeri. Hartaus- ja jumalanpalveluselämän toteuttamisesta saa pisteitä kohdassa <u>4.5 Hartaus- ja jumalanpalveluselämä</u> . Kyseisessä kohdassa voit kertoa tarkemmin, millä tavalla ympäristöteemat kuuluvat seurakunnan jumalanpalvelus- ja hartauselämään.	21.6 luomakunnan sunnuntai	Kirjoita päivämäärä	☒

Pisteet: Ympäristökasvatus (luku 4)

Toimenpide	Liite	Srk:n pisteet	Auditoijan pisteet
4.3 Ympäristökasvatuksen viestintä ja vuosikello Seurakunnan ympäristöviestintä rohkaisee ja haastaa seurakuntalaisia mukaan ympäristötyöhön. Viestintä on suunniteltu osana ympäristökasvatussuunnitelmaa. 3 pistettä. Seurakunta on laatinut ympäristökasvatuksen vuosikellon. <u>Käsikirjassa on esimerkki vuosikellosta.</u> 3 pistettä. Yhteensä 6 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Ympäristökasvatuksen vuosikello	3	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
4.4 Ympäristökasvatus kasvun kaaren eri vaiheissa Ympäristökasvatussuunnitelmaan kirjataan, miten ympäristökysymykset ja luomakunta asettuvat seurakunnan elämän ja seurakuntalaisten kasvun kaaren eri vaiheisiin. <u>Lue tarkemmin kasvun kaaresta.</u> Kasvun kaaren eri kohdissa on pohdittu, miten ympäristökasvatusta toteutetaan konkreettisesti seuraavalla toimikaudella. Kasvun kaaren kohtia tulee olla vähintään kolme, jolloin niistä saa yhteensä 3 pistettä. Kustakin lisäkohdasta saa yhden pisteen. Enintään 6 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille. Jos kasvun kaaren vaiheet on kuvattu selvästi ympäristökasvatussuunnitelmassa (kohta 4.1), viittaus siihen riittää perusteluiksi.	Liitettä ei vaadita	Täytä tähän pisteet.	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
4.5 Hartaus- ja jumalanpalveluselämä Ympäristöteemat kuuluvat seurakunnan jumalanpalvelus- ja hartauselämään. Ympäristöaiheisista jumalanpalveluksista, retriiteistä ja pyhiinvaelluksista sekä muusta niihin verrattavissa olevasta hartaus toiminnasta saa jokaisesta 1 pisteen. Enintään 6 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	6	Auditoija täyttää.

Piispanpyöräily 1p., luontokirkot 1p., kesäillan hartaudet 1p. tuomaanpäivän hartaus jääkärikämpällä Kivalolla 1p., juhannusjuhla 1p., Kotahartaudet eri ikäisille 1p. pyhiinvaellus			
<u>4.6 Luontopolut ja hiljaisuudelle rauhoitetut paikat</u> Seurakunta käyttää luontopolkuja ja hiljaisuuden paikkoja ympäristökasvatuksessaan. Luontopolkujen käyttämisestä saa 2–5 pistettä. Hiljaisuuden paikkojen käyttämisestä saa 1–2 pistettä. Enintään 7 pistettä. Tässä luvussa mainittujen kohteiden rakentamisesta ja perustamisesta saa pisteitä kohdassa <u>9.11 Ekosysteemipalvelujen hyödyntäminen</u> . Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	4	Auditoija täyttää.
Seurakunta hyödyntää paikallisia luontopolkuja toiminnassaan			
<u>4.7 Verkostoyhteistyö ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen</u> Seurakunta osallistuu ympäristötapahtumiin tai -kampanjoihin toisten kirkkojen, uskontokuntien, ympäristöjärjestöjen tai muiden toimijoiden kanssa. 1–5 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	3	Auditoija täyttää.
Meri-Lapin Savottapäivät 16.5 1p. ruoka-apu yhteistyössä Kemin Helluntaiseurakunnan kanssa (hävikkiruoan jako) 1p Partioyhteistyö 1p.			
<u>4.8 Leirit, retket ja muut tapahtumat</u> Seurakunta järjestää erilaisia retkiä, leirejä, kerhoja ja tapahtumia. Ympäristöaiheiset kerhot, tapahtumat ja teemapäivät (kierrätyspäivä, ympäristönsuojeluilta, kompostivinkkien jakoilta, näyttely tai vastaava ympäristötapahtuma; jokamiehen oikeuksiin tutustuminen kasvun kaaren eri vaiheissa): 1–2 pistettä/tapahtuma, enintään 10 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			

4.9 Rippikoulu ja isostoiminta Seurakunta toteuttaa rippikoulu- ja isostoimintaa Vihreät riparit -toimintamallin mukaisesti. 1–10 pistettä sen mukaan, kuinka suuri osa seurakunnan rippikoulu- ja isostoiminnasta toteutetaan Vihreät riparit -toimintamallin mukaisesti. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	5	Auditoija täyttää.
Rippikoulussa huomioidaan luomakunta ja sen pyhyys 1p. vietetään aikaa luonnossa, pidetään kotailta. 1p. Rippikoulun aikana retki luontoon 1p. . Painotetaan ettei luontoa roskata. 1p. Rippikoulussa puhutaan myös globaalista vaikuttamisesta ja vastuusta. 1p.			
4.10 Liikkuva seurakunta Liikkuvan seurakunnan toimintaan on liitetty ympäristönäkökulma. Pisteet: 1–2 pistettä sen mukaan, kuinka paljon liikkuvan seurakunnan toimintaan on liitetty ympäristönäkökulmaa, ja onko seurakunnassa oma liikunta-agentti. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
4.11 Muut toimenpiteet Mitä muita ympäristökasvatukseen liittyviä toimenpiteitä seurakunta on tehnyt? Uudet ideat ovat tervetulleita. Vaikuttavuuden ja laajuuden mukaan 1–5 pistettä.	Liitettä ei vaadita	4	Auditoija täyttää.
Toiminnassa hyödynnetään kierrätys- ja luonnonmateriaalia. Kierrätys osana kasvatusta, konkreettinen esimerkki kierrätyksestä. Otetaan seurakuntalaisilta vastaan lahjoituksia esimerkiksi askartelumateriaaliksi tai leluiksi. Kannustetaan seurakuntalaisia hyödyntää seurakunnan kirpparia tarpeen mukaan. Toiminnot osana arkea.			
		Seura- kunnan pisteet yht.	Auditoijan pisteet yht.
		25	Auditoija täyttää.

KIRKON
YMPÄRISTÖ-
DIPLOMI

Tavoitteet ja suunnitelmat: Ympäristökasvatus (luku 4)

Tähän voi kirjata työalojen tavoitteita ja suunnitelmia tulevalle diplomikaudelle. Nämä asiat kannattaa ottaa huomioon ympäristöohjelmassa.

Rippikoulu ja -isostoiminnassa aletaan huomioida vihreät riparit -toimintamalli

Hiljaisuuden paikan nimeäminen

Kävelykokousten lisääminen

Roskien keräyspäivä -tempaus/tempaukset

Earth Hour tiedottaminen

Nuku yö ulkona

Aktiivinen viestintä

Ulkokahvilat

Minimikriteerit: Jätehuolto ja kiertotalous (luku 5)

Minimi	Liite	Tavoite- aikataulu	Toteutettu
<u>5.1 Jätelaki</u> Seurakunnan työntekijät on perehdytetty jätelakiin järjestämällä aiheesta koulutusta. Minimikriteeri. Kirjoita alle, miten perehdytys on hoidettu tai aiotaan hoitaa.	Liitettä ei vaadita	31.8.2026	☒
Perehdytys hoidetaan itseopiskeluna, sekä työntekijäkokouksessa jätelain tärkeimmät kohdat käydään läpi Jaetaan materiaalit helposti saataville			
<u>5.2 Kunnalliset jätehuoltomääräykset</u> Jätehuollosta vastaavat työntekijät on perehdytetty paikallisiin jätehuoltoon ja jätteenkäsittelytiloja koskeviin määräyksiin niiden muuttuessa. Minimikriteeri. Kirjoita alle, miten perehdytys on hoidettu tai aiotaan hoitaa.	Liitettä ei vaadita	31.8.2026	☒
Perehdytys hoidetaan itseopiskeluna, sekä työntekijäkokouksessa jätelain tärkeimmät kohdat käydään läpi Jaetaan materiaalit helposti saataville			
<u>5.3 Jätehuoltokartoitus ja -suunnitelma</u> Jätehuollon nykytila on selvitetty jätehuoltokartoituksen avulla ja seurakunta on laatinut jätehuoltosuunnitelman. <u>Katso esimerkki jätehuoltokartoituksen sisällöstä.</u> Minimikriteeri.	Jätehuolto- suunnitelma	31.8.2026	☐
<u>5.4 Vaaralliset jätteet</u> Seurakunta on nimennyt ja kouluttanut vaarallisista jätteistä vastaava(t) henkilö(t). Kirjoita alle näiden henkilöiden nimet. Käyttöön on valittu vähiten vaaraa aiheuttavat kemikaalit. Käyttöturvallisuustiedotteet ja vahingontorjuntavälineistö ovat helposti saatavilla. Vaarallisten kemikaalien asianmukaisesta varastoinnista ja jatkokäsittelystä kirjanpitoineen on huolehdittu. Minimikriteeri.	Liitettä ei vaadita	31.8.2023	☒
Vesa Sandberg, seurakuntamestari			

Pisteet: Jätehuolto ja kiertotalous (luku 5)

Toimenpide	Liite	Srk:n pisteet	Auditoijan pisteet
<u>5.5 Jätehuoltovastaava ja -koulutus</u> Seurakunta on: • nimennyt ja kouluttanut jätehuoltovastaavan • järjestänyt työntekijöille jätehuoltokoulutusta • viestinyt jätehuoltotoimenpiteistä • velvoittanut ulkopuoliset toimijat noudattamaan seurakunnan jätehuolto-ohjeita 1–2 pistettä/toimenpide, enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	3	Auditoija täyttää.
Jätehuoltoon liittyen jaettu materiaalit kaikkien saataville 1p Aktiivinen viestintä seurakunnan jätehuoltotoimenpiteistä 1p Ohjeistettu ulkopuolisia kierrättämiseen seurakunnan tiloissa 1p			
<u>5.6 Kiertotalous</u> Mitä kiertotalouteen liittyviä toimenpiteitä seurakunnassa tehdään tai on tehty? <u>Katso mahdollisia toimenpiteitä käsikirjasta.</u> 1 piste/jätejake tai toimenpide, enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	5	Auditoija täyttää.
Ylijäämämateriaalin hyödyntäminen 1p Kirpputoria hyödynnetty seurakunnan omiin tilaisuuksiin 1p Vanhan rikkinäisen korjaaminen 1p Käytetyn tavaran ostaminen 1p vuokrattu ja ostettu palveluita eri asioihin (esim. popcorn-kone nuorten tapahtumaan) 1p			
<u>5.7 Lajittelun mahdollistaminen</u> Mitä toimenpiteitä seurakunnassa on tehty lajittelun mahdollistamiseksi? 1 piste/toimenpide, enintään 2 pistettä. <u>Katso myös osio Viestintä.</u> Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Seurakunnan kiinteistössä lajitteluastiat ja niistä tiedottaminen työntekijöille ja ulkopuolisille 1p Lajitteluastioiden päivitys 1p			

5.8 Jätteiden määrän vähentäminen ja kierrätys Jätteiden määrää seurataan ja pyritään vähentämään. Lajitellaan ja kierrätetään jättejakeita, joita ei jätehuolto- määräysten perusteella ole velvollisuus kerätä kiinteistöllä. • Jättemäärän jatkuva seuranta 2 pistettä. • Jättemäärän vähentäminen 1–3 pistettä. • 1 piste/vapaaehtoisesti kerättävä jättejake, enintään 3 pistettä. Yhteensä enintään 8 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	5	Auditoija täyttää.
Huomioidaan elintarvikkeiden pakkauskoko 1p Yhteistilaukset, jos useampi tarvitsee esimerkiksi elintarvikkeita 1p Aktiivinen seuranta syntyvästä jätteestä kuten ruoka-avusta 2p energiajakeen huomioiminen 1p			
5.9 Kompostointi Kiinteistöllä syntyvän biojätteen tai käymäläjätteen omatoiminen kompostointi asianmukaisine ohjeineen. 1 piste/kompostori tai kompostoiva käymälä, enintään 3 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
5.10 Muut toimenpiteet Mitä muita jätehuoltoon ja kiertotalouteen liittyviä ympäristötoimenpiteitä on tehty? Vaikuttavuuden ja laajuuden mukaan 1–5 pistettä. Viestintä 1–5 pistettä. Yhteensä enintään 10 pistettä.	Liitettä ei vaadita	5	Auditoija täyttää.
Tilaukset suoraan liikkeeltä, tuo suoraan paikan päälle 1p Ajatuksena yhdellä ajoreissulla kaikki tarvittava 1p Pitkäaikainen tilaus pidemmälle ajalle (esim. ruoat, pesuaineet 2x vuodessa) 1p Polkupyörällä kulku lähikauppaan 1p Suunnitelmallisuus ostosten suhteen. 1p			
		Seura- kunnan pisteet yht.	Auditoijan pisteet yht.

Tavoitteet ja suunnitelmat: Jätehuolto ja kiertotalous (luku 5)

Tähän voi kirjata työalojen tavoitteita ja suunnitelmia tulevalle diplomikaudelle. Nämä asiat kannattaa ottaa huomioon ympäristöohjelmassa.

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

Minimikriteerit: Ruoka ja keittiöt (luku 6)

Minimi	Liite	Tavoite- aikataulu	Toteutettu
<u>6.1 Ruokahävikin pienentäminen</u> Seurakunta tekee toimenpiteitä ruokahävikin pienentämiseksi. Minimikriteeri. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	31.8.2026	☒
Tilataan elintarvikkeita tarpeeseen ja käytetään ylijäämät omissa toiminnoissa mahdollisuuksien mukaan			
<u>6.2 Kertakäyttöastioista luopuminen</u> Seurakunta ei käytä kertakäyttötuotteita kuin poikkeus- tapauksissa. Minimikriteeri.	Liitettä ei vaadita	31.8.2026	☒
<u>6.3 Reilun kaupan tee ja kahvi</u> Seurakunnan tarjoamasta kahvista ja teestä osa on pysyvästi Reilun kaupan tuotteita. Minimikriteeri.	Liitettä ei vaadita	31.8.2026	☒
<u>6.4 Kasvisruoka</u> Etukäteen pyydettyäessä saa kasvisruokaa, myös vegaaniannos etukäteen pyydettyäessä. Minimikriteeri.	Liitettä ei vaadita	31.8.2026	☒

Pisteet: Ruoka ja keittiöt (luku 6)

Toimenpide	Liite	Srk:n pisteet	Auditoijan pisteet
<u>6.5 Reilun kaupan seurakunta ja tuotteet</u> Seurakunta osallistuu Reilun kaupan viikkoon, ja Reilun kaupan tuotteiden käytöstä kerrotaan tarjoilun yhteydessä. 1 piste/tempaus/tapahtuma, enintään 3 pistettä. Seurakunta/seurakuntayhtymä on reilun kaupan seurakunta. <u>Katso käsikirjasta reilun kaupan seurakunnan kriteerit.</u> 3 pistettä. Yhteensä enintään 6 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
<u>6.6 Lähiruoka</u> Listataan seurakunnan käyttämät lähituotteet (vähintään 50 % ruokaryhmän tuotteista lähiruokaa). Jos tuoteryhmästä vähintään 50 % hankitaan läheltä, siitä saa 1 pisteen. Enintään 5 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	3	Auditoija täyttää.
Tuetaan paikallisia yrityksiä mahdollisimman paljon esimerkiksi lihatuotteet paikalliselta toimijalta.			
<u>6.7 Kasvisruuan käytön lisääminen</u> Seurakunta tekee toimenpiteitä kasvien ja kasvisruoan osuuden lisäämiseksi ruokailuissa. - Kasvisruokavaihtoehto aina tarjolla joukkoruokailuissa, 1 piste. - Kasvispainotteinen kokoustarjoilu aina tarjolla, 1 piste. - Leirillä kolme kasvisateriaa/viikko, 1 piste. - Vegaaniruokavaihtoehto aina tarjolla, 2 pistettä. Enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	3	Auditoija täyttää.
Kasvisruokavaihtoehto lähtökohtaisesti aina tarjolla joukkoruokailuissa ja kokoustarjoiluissa. 2p. Leireihin emme voi vaikuttaa (ei omaa leirikeskusta). Myös pyydettyä tarjotaan kasviruokavaihtoehto. 1p.			

6.8 Kauden kasvikset Seurakunta käyttää jatkuvasti monipuolisesti kauden kasviksia ruokailuissaan ja tiedottaa siitä. 2 pistettä. <u>Katso myös osio Viestintä.</u> Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Ei ole jatkuvia ruokailuita, mutta kauden kasviksia käytetään aina kun mahdollista.			
6.9 Luomuruoka Listaa tähän seurakunnan käyttämät luomutuotteet. Jos tuoteryhmästä vähintään 50 % on luomua, siitä saa 1 pisteen. Enintään 5 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Ohrasuurimot, vihannekset			
6.10 Vastuullinen kala Seurakunta huomioi hankittavan kalan vastuullisuuden. • Seurakunta noudattaa WWF:n kalaoppaan suosituksia, 3 pistettä. • Seurakunta ostaa vain MSC- ja ASC-merkittyä kalaa, 1 piste. • Seurakunnan tapahtumissa on kalastus- ja kalankäsittelyopastusta, 1 piste. Yhteensä enintään 5 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Seurakunta ostaa MSC- ja ASC-merkittyä kalaa. 1p Huomioidaan kalastus- ja kalankäsittely eri tapahtumissa ja leireillä. 1p			
6.11 Keittiöhenkilökunnan ympäristökoulutus Seurakunta lähettää keittiötyöntekijöitään ympäristökoulutuksiin. 1 piste/kurssi/henkilö, enintään 5 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	1	Auditoija täyttää.

Kesällä 2026 koulutus Oulussa			
6.12 Keittiöiden ympäristöviestintä Seurakunta viestii ruuan ilmastovaikutusten pienentämiseksi tehtävistä toimenpiteistä. <u>Katso käsikirjasta vinkkejä keittiöiden ympäristöviestintään.</u> 1 piste/viestintätapa, enintään 2 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Ruokailijoille ja pitopalveluille ohjeistetaan jätteiden lajittelu eri tilaisuuksissa 2p			
6.13 Vastuulliset elintarvike- ja ruokapalveluhankinnat Seurakunta tekee vastuullisia elintarvike- ja ruokapalveluhankintoja. 1 piste/vastuullinen hankinta, enintään 5 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Tilaus tehdään mahdollisuuksien mukaan isommalle määrälle. Esimerkiksi koko viikolle tilataan kerralla tuotteet. 1p Kauppa, josta tilataan, vastaa laadusta 1p			
6.14 Muut toimenpiteet Mitä muita toimenpiteitä kohti ilmastoystävällistä ruokahuoltoa seurakunta on tehnyt? Vaikuttavuuden ja laajuuden mukaan 1–5 pistettä.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
		Seurakunnan pisteet yht.	Auditoijan pisteet yht.
		15	Auditoija täyttää.

Tavoitteet ja suunnitelmat: Ruoka ja keittiöt (luku 6)

Tähän voi kirjata työalojen tavoitteita ja suunnitelmia tulevalle diplomikaudelle. Nämä asiat kannattaa ottaa huomioon ympäristöohjelmassa.

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

Panostetaan paikallisten tuotteiden käyttöön, etenkin kalan suhteen

Panostetaan erilaisten ulkotapahtumien yhteydessä kannustamaan osallistujia ottamaan ”oma astia mukaan” riippuen tapahtuman luonteesta.

Minimikriteerit: Energia, kiinteistöt ja kiinteistönhoito (luku 7)

Minimi	Liite	Tavoite- aikataulu	Toteutettu
<u>7.1 Rakennusrekisteri Basis ja energiankulutuksen seuranta</u> Seurakunta on vienyt kaikkia rakennuksia koskevat perustiedot rakennusrekisteriin. Seurakunta seuraa säännöllisesti energiankulutusta. Minimikriteeri.	Liitettä ei vaadita	Kirjoita päivämäärä	☒
<u>7.2 Kiinteistöstrategia</u> Kiinteistöstrategia on laadittu/päivitetty. Sen hyväksymisestä päättää kirkkoneuvosto. Minimikriteeri.	Kiinteistöstrategia	Kirjoita päivämäärä	☒
<u>7.3 Energiavastaava</u> Seurakunnan kiinteistöistä vastaavista henkilöistä yksi on nimetty energiavastaavaksi. Kirjoita energiavastaavan nimi alle. Minimikriteeri.	Liitettä ei vaadita	31.8.2026	☒
Elina Kaaretkoski, Talouspäällikkö			

Pisteet: Energia, kiinteistöt ja kiinteistönhoito (luku 7)

Toimenpide	Liite	Srk:n pisteet	Auditoijan pisteet
<u>7.4 Tilojen käyttö</u> Seurakunta nostaa tilojen käyttöastetta eri tavoin. Tilan käyttöasteen nosto 2-5 pistettä vaikuttavuuden mukaan. Tilasta luopuminen myymällä, vuokraamalla tai luopumalla vuokratilasta: 1 piste tilaa kohden, enintään 5 pistettä. Yhteensä enintään 10 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	4	Auditoija täyttää.
Tiloilla on toimiva varauskalenteri, Katrina -järjestelmä 1p. Eri toimijat voivat käyttää seurakunnan tiloja omiin tilaisuuksiin sovittaessa 2p Eri tilojen vuokraaminen mahdollista tarvittaessa 1p.			
<u>7.5 Uusiutuva energia</u> Seurakunta hankkii uusiutuvilla lähteillä tuotettua energiaa. Uusiutuvan energian osuus käytetystä sähköstä ja lämmöstä on: • 20-40 % - 2 pistettä • 41-60 % - 3 pistettä • 61-80 % - 4 pistettä • 81-100 % - 5 pistettä Seurakunta myy uusiutuvilla energialähteillä tuotettua ylijäämäenergiaa muille käyttäjille. 1-2 pistettä. Seurakunta ostaa ympäristömerkittyä energiaa 1-3 pistettä. Seurakunta on vaihtanut öljylämmitysjärjestelmän uusiutuviin energialähteisiin. 1-3 pistettä. Yhteensä enintään 13 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	4	Auditoija täyttää.
30% uusiutuvaa lämmöstä 1p Keravan energian sähkösopimus. N.30% uusiutuvilla energialähteillä tuotettua 1p Seurakuntakeskuksen, uuden pappilan ja vanhan pappilan öljylämmitysjärjestelmät vaihdettu 2007 2p			
<u>7.6 Kiinteistönhuoltojärjestelmä</u> Seurakunnalla on kiinteistönhuollon ohjausjärjestelmä, johon kirjataan kaikki huolto- ja ylläpitävät toimenpiteet. Toimivasta kiinteistönhuoltojärjestelmästä saa 5 pistettä. Kerro järjestelmästä lyhyesti.	Liitettä ei vaadita	5	Auditoija täyttää.

Seurakunnalla on toimiva kiinteistönhuollon ohjausjärjestelmä Granlund manager.			
<u>7.7 Energiankulutuksen vähentäminen ja energiatehokkuus</u> Seurakunta on selvittänyt rakennustensa energiankulutuksen ja parantanut energiatehokkuutta. Luodaan valaistukselle, vedelle, lämmitykselle ja kiinteistön sähkönkulutukselle seurantajärjestelmä, 2–5 pistettä. Energiakatselmus tai sitä vastaava toimenpide, 2–10 pistettä. Muut toimet, enintään 10 pistettä. Yhteensä enintään 25 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty. Hiilineutraaliuteen tähtäävistä toimista saa pisteitä kohdassa <u>3.7 Hiilineutraalius ja päästöjen kompensointi</u> .	Energiakatselmus ja mahdolliset muut liitteet	6	Auditoija täyttää.
Halogeenilamput vaihdettu led-lampuiksi 1p Seurakuntakeskukseen ilmastointijärjestelmän tasapainotus tehty 2018 2p Patterien termostaatit ovat käytössä 1p Kirkossa on lämpömittarit välikatossa. Pystytään vertaamaan lämpötilaeroja eri tiloissa 2p			
<u>7.8. Kiertotalous uudis- ja korjausrakentamisessa</u> Seurakunta hyödyntää kiertotaloutta rakentamisessaan. 1–2 pistettä/kiertotaloustoimenpide, enintään 6 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	3	Auditoija täyttää.
Uuden kirkon vanhat portaat hyödynnetty Valmarinniemen muistomerkin ja hautuumaan sirottelualueen kynttiläpöydän rakentamiseen 2p Uuden pappilan ulkolamput hyödynnetty sirottelualueen yleiseen valaistukseen 1p			
<u>7.9 Kiinteistöjen puhtaanapito</u> Seurakunta huomioi ekologisuuden kiinteistönhuolto- ja puhtaanapitotoimenpiteissä. <u>Lue vinkkejä ympäristömyönteiseen puhtaanapitoon ja kiinteistönhoitoon.</u> 1 piste/toimenpide, enintään 6 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	5	Auditoija täyttää.
Portaiden sulatus kaukolämmöllä 1p käytetään ympäristömerkittyjä pesuaineita 1p Uusi lattianhoitokone, joka käyttää vähän vettä. Hankittu 2025 2p Siivouksessa syntyvät jätteet lajitellaan oikeaoppisesti 1p			

Kuiville roskille ei roskapussia esimerkiksi paperit ja kartongit Uusi pesukone 2024, joka ympäristöystävällinen.			
7.10 Rakennusalan, kiinteistönhoidon ja puhtaanapidon koulutus Työntekijöille järjestetään rakentamiseen, kiinteistönhoitoon ja puhtaanapitoon liittyvää koulutusta. 1 piste/koulutus, enintään 5 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
7.11 Muut toimenpiteet Mitä muita kiinteistöihin liittyviä ympäristötoimenpiteitä seurakunnassa on tehty? Vaikuttavuuden ja laajuuden mukaan 1–5 pistettä. Viestintä 1–5 pistettä. Yhteensä enintään 10 pistettä.	Liitettä ei vaadita	5	Auditoija täyttää.
Rakennusinsinööri tulossa tarkastamaan toukokuussa 2026 kiinteistöt ja kertomaan tarvitseeko kiinteistöt toimenpiteitä korjausten tai energiatehokkuuden suhteen 2p Paineenkorotusasema tulossa 2026 aikana. Pitää huolen, että lämpö riittää. 1p Kaksi ilmalämpöpumppua Lautiosaaren seurakuntataloon, kaksi seurakuntakeskukseen ja yks vanhaan pappilaan asennettu 2p			
		Seura- kunnan pisteet yht.	Auditoijan pisteet yht.
		32	Auditoija täyttää.

Tavoitteet ja suunnitelmat: Energia, kiinteistöt ja kiinteistönhoito (luku 7)

Tähän voi kirjata työalojen tavoitteita ja suunnitelmia tulevalle diplomikaudelle. Nämä asiat kannattaa ottaa huomioon ympäristöohjelmassa.

Earth hour tiedottaminen

Tehostaa energian seurantaa

Hautausmaalle ilmalämpöpumppujen lisääminen

Minimikriteerit: Hautausmaat ja viheralueet (luku 8)

Minimi	Liite	Tavoite- aikataulu	Toteutettu
<u>8.1 Hautausmaan hoitosuunnitelma</u> Seurakunta on laatinut tai päivittänyt hautausmaidensa hoitosuunnitelman. Hoitosuunnitelmassa otetaan huomioon ylläpidon ympäristönäkökulmat. Minimikriteeri.	Hautausmaiden hoitosuunnitelma	31.8.2026	☒
<u>8.2 Perennahoito</u> Perennahoidon eduista kerrotaan asiakkaille. Asiakkaille tarjotaan perennahoitoa. Perennahoito hinnoitellaan kilpailukykyiseksi. Minimikriteeri.	Suosittelaa perennahoitoa heille jotka itse hautapaikkaa hoitavat	31.8.2026	☒

Pisteet: Hautausmaat ja viheralueet (luku 8)

Toimenpide	Liite	Srk:n pisteet	Auditoijan pisteet
<u>8.3 Hautausmaiden ja viheralueiden kulttuuriarvojen inventointi</u> Hautausmaiden, muistomerkkien ja viheralueiden kulttuurihistoriallinen inventointi on tehty. 1–5 pistettä. Inventointien perusteella kohteita on ennallistettu tai suojeltu. 1–3 pistettä. Yhteensä enintään 8 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.		0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
<u>8.4 Hautausmaiden, piha- ja puistoalueiden luontoarvojen inventointi</u> Kasvi- ja eläinlajisto on inventoitu. • Eläin- ja kasvilajien inventointi 2 pistettä. • Kulttuuri- ja perinnekasvien kasvatus 1 piste. • Hyönteis- ja perhoskasvien kasvatus 1 piste. • Vapaaehtoiset suojelukohteet 1 piste. • Säännöllisesti hoidetut linnunpöntöt ja lepakkopöntöt 1 piste. • Hyönteishotellit ja lahoppuut 1 piste. Yhteensä enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
<u>8.5 Kevyemmän hoidon alueet</u> Hautausmaille on perustettu kevyemmän hoidon alueita ja niitä ylläpidetään. 1–2 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Hautuumaalle on perustettu tuhkiensirottelualue, joka on kevyemmän hoidon alue.			

8.6 Monivuotiset kasvit Kesäkukat korvataan kotimaisilla perennoilla, pensailla ja puilla. Käytetään luonnonvaraisia kasveja. - Kotimaiset perennat, pensaat ja puut kesäkukkien sijaan 1 piste. - Luonnonvaraisten kasvien käyttö 1 piste. Yhteensä enintään 2 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
8.7 Vieraslajien torjunta Seurakunta tunnistaa ja paikallistaa vieraslajit ja hävittää ne. Talkoot vieraslajien hävittämiseksi 1 piste/tapahtuma, enintään 3 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	3	Auditoija täyttää.
Viitapihlaja-angervon, jättipalsamin, tarhatarin ja komealupiinin hävittäminen seurakunnan alueilla vuosittain. Työntekijävetoinen.			
8.8 Kemikaalihaittojen ehkäisy Seurakunta pidättäytyy ympäristölle haitallisten aineiden käytöstä viheralueillaan. Seurakunta käyttää ympäristöystävällisiä lannoitteita ja menetelmiä. - Myrkyttömien kasvinsuojeluaineiden ja menetelmien käyttö 1 piste. - Rikkaruohojen kitkeminen ja muu mekaaninen torjunta 1 piste. - Luonnonlannoitteiden käyttö 1 piste. - Hidasvaikutteisten lannoitteiden käyttö 1 piste. - Maa-analyysin mukaan lannoittaminen 1 piste. Enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Organiferin käyttö, 1p rikkaruohoja kitketään aktiivisesti 1p			

8.9 Vedenkulutuksen pienentäminen Seurakunta on vähentänyt ostetun (vesijohto)veden käyttöä kastelussa. <u>Tutustu erilaisiin keinoihin vähentää talousveden käyttöä.</u> 1 piste/toimenpide, enintään 3 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	1	Auditoija täyttää.
Kukkien altakastelualtaat käytössä			
8.10 Koneiden ympäristövaikutukset Seurakunta hankkii vähäpäästöisiä työkoneita. 1–2 pistettä. 1 piste/työkone tai toimenpide, enintään 3 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Uusi kaivinkone hankittu marraskuussa 2024, Täyttää vaadittavat EU-standardit 1p Pienkonebensan käyttö, ei sekoiteta itse kakstahtipolttoaineita 1p			
8.11 Vainajan tuhkaamisen ympäristövaikutukset Seurakunta edistää tuhkaukseen liittyviä ekologisia asioita. <u>Katso esimerkkejä tuhkaukseen liittyvistä ympäristöteoista.</u> 1–6 pistettä laajuuden ja vaikuttavuuden mukaan. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	1	Auditoija täyttää.
Seurakunnalla on muistolehto			
8.12 Hautaukseen liittyvät ekologiset vaihtoehdot Viestitään hautaukseen liittyvistä ekologisista vaihtoehtoista ja toteutetaan niitä seurakunnan omissa toiminnoissa. 1 piste/toimenpide, enintään 3 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			

8.13 Hautojen hoitoon ja vainajien muistamiseen liittyvät ympäristönäkökulmat Tiedotetaan ekologisista vaihtoehtoista ja toteutetaan niitä seurakunnan omissa toiminnoissa. <u>Lue, mitä ympäristönäkökulmia hautojen hoitoon ja vainajien muistamiseen voi liittyä.</u> 1 piste/toimenpide, enintään 3 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	1	Auditoija täyttää.
Hautuumaalla lajittelumahdollisuudet (metalli, poltettava, maantuva jäte) kitketään haitalliset kasvit			
8.14 Hautakivien uusiokäyttö Seurakunta edistää hautakivien uusiokäyttöä. 1–3 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	1	Auditoija täyttää.
Käytöstä poistuneet hautakivet toimitetaan murskattavaksi ja uusiokäyttöön.			
8.15 Hautausmaiden ympäristökasvatuksellisten arvojen hyödyntäminen Seurakunta hyödyntää hautausmaiden ympäristökasvatuksellisia arvoja. Onko seurakunta järjestänyt hautausmailla esimerkiksi talkoita, kiertokävelyä tai ympäristötapahtumia? 1 piste/toimenpide tai tapahtuma, enintään 3 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	1	Auditoija täyttää.
Seurakunta on mahdollistanut hautausmaan kiertokävelyt. Viimeisimmät ollut vuonna 2025.			
8.16 Hautausmaahenkilöstön ympäristökoulutus Henkilöstö osallistuu ympäristökoulutuksiin. 1 piste/koulutus/hlö, enintään 5 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			

8.17 Muut toimenpiteet Mitä muita hautausmaita ja viheralueita koskevia ympäristötoimenpiteitä on tehty? Vaikuttavuuden ja laajuuden mukaan 1–5 pistettä.	Liitettä ei vaadita	5	Auditoija täyttää.
Seurakunnan joenrantatörmä on raivattu pihlajasta, pajusta, tuomista ja haapasta vuonna 2024. Merkittävä alue koko kunnalle. 2p Joenrantatörmää seurataan aktiivisesti ajatellen uusia mahdollisia raivauksia. 2p Tuhkansirottelualueen perustaminen 2025. Samaten luonnonmukaistettiin aluetta. Ollut aiemmin hiekkaa, kivikkoa, rikkaruohoa täynnä. 1p Seurakunnan pelloille on otettu lampaita maiseman hoitoon. Ei tarvitse koneellisesti hoitaa peltoaluetta 1p.			
			Seurakunnan pisteet yht. Auditoijan pisteet yht.
			19 Auditoija täyttää.

Tavoitteet ja suunnitelmat: Hautausmaat ja viheralueet (luku 8)

Tähän voi kirjata työalojen tavoitteita ja suunnitelmia tulevalle diplomikaudelle. Nämä asiat kannattaa ottaa huomioon ympäristöohjelmassa.

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.

Kehitetään viheralueiden ylläpitoa entisestään

Tiivis yhteistyö elinvoimakeskuksen kanssa

Minimikriteerit: Metsät ja muut luonnonalueet (luku 9)

Minimi	Liite	Tavoite- aikataulu	Toteutettu
<u>9.1 Metsäsuunnitelma</u> Seurakunnalla on voimassa oleva metsäsuunnitelma, ja sen tiedot viedään Basikseen. Minimikriteeri.	Metsäsuunnitelma	Kirjoita päivämäärä	☒
<u>9.2 Metsien sertifiointi</u> Seurakunnan metsät on sertifioitu PEFC- tai FSC-järjestelmän mukaan. Minimikriteeri.	Sertifikaatti	Kirjoita päivämäärä	☒

Pisteet: Metsät ja muut luonnonalueet (luku 9)

Toimenpide	Liite	Srk:n pisteet	Auditoijan pisteet
9.3 METSO-ohjelma Seurakunnan metsät on kartoitettu ja mahdolliset METSO-kohteet selvitetty. METSO-kartoituksen tekeminen, 2 pistettä. METSO-ohjelmaan liitettävästä kohteesta saa pisteitä alueen laajuuden mukaan: 0–10 hehtaaria – 2 pistettä - yli 10 hehtaaria – 5 pistettä Yhteensä enintään 7 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
9.4 Vapaaehtoinen luontokohteiden suojelu Seurakunta suojelee vapaaehtoisesti luonnonmuistomerkkejä tai luonnonsuojelualueita. 1–10 pistettä laajuuden ja vaikuttavuuden mukaan. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	6	Auditoija täyttää.
27 hehtaaria Natura-aluetta, lehtojensuojelukohde alkaen vuodesta 1997 Kemin kirkonkylän osakaskunta, Keminmaan seurakunnan osuus 33,3%, Perämeren saarten Natura-alue <i>(363 hehtaarin kokoinen luonnonsuojelualue. Alueella kielletty mm. maa- ja kallioperän muuttaminen, metsänhakkuu, suunnistus- ja maastokilpailut sekä muu toiminta, joka saattaa muuttaa maisemakuvaa tai muuten vaikuttaa negatiivisesti kasvillisuuden ja eläimistön säilymiseen)</i> Perinnebiotooppialueen ylläpito yhdessä elinvoimakeskuksen kanssa Keminmaan kirkkojen välittömässä läheisyydessä.			
9.5 Hakkuiden siirtäminen pois lintujen pesimäkaudelta Seurakunta on siirtänyt hakkuut pesimäkauden ulkopuolelle, ja asia on kirjattu metsäsuunnitelmaan. 2 pistettä.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.

<u>9.6 Metsien monimuotoisuuden turvaaminen</u> Metsän kestävyttä ja monimuotoisuutta lisäävistä toimenpiteistä ja niistä viestimisestä saa 1–2 pistettä/menetelmä, enintään 10 pistettä. Eri-ikäisrakenteinen metsänhoito (jatkuva kasvatus), 1–10 pistettä. Monimuotoisuustavoitteet metsäsuunnitelmassa, hoitotahto tai WWF:n metsänhoito-opas metsanhoidon perustana, 2 pistettä. Yhteensä enintään 20 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	10	Auditoija täyttää.
Strategia sivu 3 – <i>Luonto lahja ja voimavaramme</i> Hakkuut painottuvat harvennuksiin Maita vuorattu metsästysseuroille Lannoitukset tehdään tarkoituksenmukaisesti Metsänhoitoyhdistys hoitaa taimikoiden hoidot			
<u>9.7 Lajien suojelutoimenpiteet</u> Lajien monimuotoisuutta vaalivista toimenpiteistä ja niistä viestimisestä 2 pistettä/toimenpide/alue, enintään 6 pistettä. <u>Katso esimerkkejä toimenpiteistä.</u> Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	6	Auditoija täyttää.
Biotooppialueella ketokatkerot Kallinkankaan luonnonsuojelualueella neidonkenkä ja tikankontti Seurakunnalla linnunpönttöjä Seurakunnan alueilla lampaita pitämässä huolta arvokkaista biotooppialueista Kemin kirkonkylän osakaskunta – 33.3% osuus			
<u>9.8 Metsien ja soiden kunnostus ja ennallistaminen</u> Metsien ennallistaminen muun muassa kulotuksen, pienaukkojen ja lahoppuun synnyttämisen avulla. Soiden ominaispiirteitä ja lajistoa voidaan palauttaa tukkimalla suo-ojia ja poistamalla alun perin avoimilta soilta ojituksen jälkeen kasvanut puusto. 1–2 pistettä/toimenpide, enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			

9.9 Vesistöt Parannetaan seurakunnan alueella olevien vesistöjen kuntoa. <u>Katso käsikirjasta erilaisia toimia, joiden avulla vesistöjen kunnosta voidaan huolehtia.</u> 1–2 pistettä/toimenpide, enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Kemin kirkonkylän osakaskunta – 33.3% osuus Huolehditaan Kemijoen rannasta, Vanhan Pappilan alue virkistyskäytössä			
9.10 Hiilivarastot ja hiilinielut Seurakunta on laskenut alueidensa hiilivarastot ja hiilinielut. Seurakunnan metsien tilan seuraaminen hiilivarastoina ja -nieluina, 2–5 pistettä. Hiilinielut ja -varastot kasvavat laskennallisesti, 2–10 pistettä. Yhteensä enintään 15 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille. Laskelman voi myös laittaa liitteeksi. Hiilineutraaliuteen tähtäävistä toimista saa pisteitä kohdassa <u>3.7 Hiilineutraalius ja päästöjen kompensointi.</u>	Laskelma seurakunnan hiilivarastoista ja hiilinieluista	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
9.11 Ekosysteemipalvelujen hyödyntäminen Seurakunta mahdollistaa viheralueidensa virkistyskäyttöä. <u>Lue käsikirjasta, millä tavoin virkistysarvojen hyödyntämistä voidaan edesauttaa.</u> Tässä osiossa mainituista tai niitä vastaavista muista toimista sekä niistä viestimisestä saa 1–2 pistettä laajuuden ja vaikuttavuuden mukaan. Yhteensä enintään 15 pistettä. <u>Ympäristökasvatus-osiossa</u> saa pisteitä ympäristökasvatukseen liittyvistä toimista. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	4	Auditoija täyttää.
Kallinkankaalla oleva luontopolku kulkee osittain seurakunnan mailla seurakuntakeskuksella geokätkö Suurin osa seurakunnan metsistä vuokrattu metsästyskäyttöön kirkkoneuvosto käynyt katsomassa seurakunnan metsien tilaa noin joka toinen vuosi			

9.12 Viljelymaat Seurakunta edistää hiiltä sitovia toimenpiteitä viljelyssään tai vuokraamallaan pelloilla (sopimus vuokralaisen kanssa). 1 piste/toimenpide, enintään 3 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
9.13 Metsäkoulutus Seurakunta huolehtii metsistä vastaavien henkilöiden koulutuksesta. Mitä metsäaiheisia koulutuksia työntekijöille ja/tai luottamushenkilöille on järjestetty? 1 piste/koulutus, enintään 5 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	1	Auditoija täyttää.
kirkkoneuvosto käynyt katsomassa seurakunnan metsien tilaa metsäasiantuntijoiden johdolla noin joka toinen vuosi			
9.14 Muut toimenpiteet Mitä muita kestäväään metsänhoitoon tai -käyttöön liittyviä toimenpiteitä seurakunta on tehnyt? Vaikuttavuuden ja laajuuden mukaan 1–5 pistettä.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
		Seura- kunnan pisteet yht.	Auditoijan pisteet yht.
		31	Auditoija täyttää.

Tavoitteet ja suunnitelmat: Metsät ja muut luonnonalueet (luku 9)

Tähän voi kirjata työalojen tavoitteita ja suunnitelmia tulevalle diplomikaudelle. Nämä asiat kannattaa ottaa huomioon ympäristöohjelmassa.

Jatketaan nykyisellä linjalla.

Tulevaan strategiaan kirjaus metsistä

Edistetään suojelualueiden lisäämistä

Huomioidaan uusien metsien oston mahdollisuus

Minimikriteerit: Liikenne (luku 10)

Minimi	Liite	Tavoite- aikataulu	Toteutettu
<u>10.1 Matkustussääntö</u> Seurakunta on laatinut tai päivittänyt matkustussäännön tai sitä vastaavan ohjeen henkilöstön matkustamiskäytännöistä ympäristövaikutukset huomioiden. Minimikriteeri.	päivitetään	31.8.2026	☐

Pisteet: Liikenne (luku 10)

Toimenpide	Liite	Srk:n pisteet	Auditoijan pisteet
<u>10.2 Matkustus- ja kuljetustarpeen vähentäminen</u> Seurakunta vaikuttaa toimenpiteillään matkustus- ja kuljetustarpeen pienenemiseen. <u>Katso käsikirjasta esimerkkejä mahdollisista toimenpiteistä.</u> 1 piste/toimenpide tai tapahtuma, enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	4	Auditoija täyttää.
Asiointipolkupyörä yhteiskäytössä 1p ,etäkokoukset/-koulutukset lisääntynyt 1p toiminnot keskitetty pienille etäisyyksille 1p hyödynnetään kimpakyytejä			
<u>10.3 Kevyen liikenteen lisääminen</u> Seurakunta edistää toimillaan kevyen liikenteen käyttöä. <u>Katso käsikirjasta esimerkkejä mahdollisista toimenpiteistä.</u> 1 piste/toimenpide, enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	2	Auditoija täyttää.
Polkupyörille katos sateen varalta ja polkupyörän voi lukita seinään 1p sosiaalitiloissa suihkut 1p			
<u>10.4 Julkisen liikenteen hyödyntäminen</u> Seurakunta edistää julkisen liikenteen hyödyntämistä. <u>Katso käsikirjasta esimerkkejä mahdollisista toimenpiteistä.</u> 1 piste/toimenpide, enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Ei julkista liikennettä			
<u>10.5 Vaihtoehtoiset ajoneuvojen energianlähteet ja vähäpäästöisyys</u> Seurakunta järjestää kiinteistöilleen sähköautojen latauspisteitä ja/tai hyödyntää ekologisempia energianlähteitä ajoneuvoissaan. 1 piste/toimenpide, enintään 5 pistettä. Kirjoita lyhyesti, mitä toimenpiteitä on tehty.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.

Seurakunnalla ei ole sähköautojen latauspisteitä eikä yhteiskäytössä olevaa ajoneuvoa			
10.6 Kestävän työmatkaliikkumisen kampanjat Seurakunta osallistuu tempauksella tai tapahtumalla Liikkujan viikkoon, pyöräilyviikkoon ja/tai auton vapaapäivään. Seurakunta järjestää oman tempauksen. 1–2 pistettä/tapahtuma, enintään 2 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	1	Auditoija täyttää.
Suunnitteilla syksyllä 2026 osallistuminen auton vapaapäivään			
10.7 Taloudellinen ajotapa Seurakunta järjestää taloudellisen ajotavan koulutusta. 1–2 pistettä. Kirjoita alle lyhyesti perustelut pisteille.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
10.8 Muut toimenpiteet Seurakunta tekee muita liikenteeseen liittyviä ympäristötoimenpiteitä. Vaikuttavuuden ja laajuuden mukaan 1–5 pistettä. Viestintä 1–5 pistettä. Yhteensä enintään 10 pistettä.	Liitettä ei vaadita	0	Auditoija täyttää.
Kirjoita tekstiä napsauttamalla tai napauttamalla tätä.			
		Seura- kunnan pisteet yht.	Auditoijan pisteet yht.
		7	Auditoija täyttää.

Tavoitteet ja suunnitelmat: Liikenne (luku 10)

Tähän voi kirjata työalojen tavoitteita ja suunnitelmia tulevalle diplomikaudelle. Nämä asiat kannattaa ottaa huomioon ympäristöohjelmassa.

Keskitetään ajot mahdollisen vähäisiin ajoihin. Esimerkiksi yhteisen kauppalistan tekeminen, jotta voidaan yhdellä ajolla tehdä ostoksia.

Kannustetaan lyhyiden matkojen kulkemiseen pyörällä/kävelen. Esimerkiksi seurakuntakeskukselta kirkolle